

Digimittari-kartoituksen tulokset ja yhteenveto

11.4.2024

Syksyllä 2023 kartoitettiin Seinäjoen seudun yrityksien digitaalisuusastetta ”Kestävä digitaalinen kaksoissiirtymä”-hankkeessa. Haastattelumuotoiseen kyselytutkimukseen osallistui 11 erityyppistä yritystä. Osallistuneista yrityksistä 46% edusti keskisuuria yrityksiä (liikevaihto> 10M€), 27 % mikroyrityksiä (liikevaihto <2M€) ja pieniä yrityksiä 27 % (liikevaihto>2 €) (Käyttöopas Pk-yrityksen määritelmä – Publications Office of the EU, 2015., s. 11). Suuria yrityksiä ei osallistunut tutkimukseen. Tutkimuksessa kartoitimme yrityksien halukkuutta investoida digitaalisiin ratkaisuihin, arvioita yrityksen nykyisestä digitaalisuusasteesta, täydennyskoulutuksen tarpeesta, muutosvastarinnan lieventämiskeinoja, datan hallintaa ja käyttöä, kestävän kehityksen vaikutusta yritystoimintaan sekä käytössä olevia markkinointikanavia.

Seinäjoen seudun yrityksien digikyvykkyys

Digikyvykkyys tulee suhteuttaa yrityksen kokoon ja käytettävissä oleviin resursseihin. Lähtökohtaiseksi hypoteesiksi asetettiin nykyisen digitaalisuustason olevan korkeampi mitä suurempi yritys on kyseessä. Kaikkien yritysten kesken huomattiin, että toiminnankehittämistä arvioitiin aktiivisesti sekä omaa osaamista haluttiin lisätä jatkuvan oppimisen avulla. Yritykset tukivat työtekijöidensä osallistumista ulkopuolisten organisaatioiden järjestämiin koulutuksiin sekä arvioivat jatkuvasti henkilöstön koulutustarvetta. Tärkeäksi nähtiin myös henkilöstön osallistaminen ja kuuleminen uuden teknologian käyttöönottotilanteessa, myös kehitysehdotusten pohjalta oltiin valmiita kehittämään omaa toimintaa ja prosesseja. Päätöksenteossa käytettiin lähtökohtaisesti suositusjärjestelmiä mitä isompi yritys oli kyseessä.

Mikroyrityksillä huomattiin kehityskohteena olevan etenkin varautuminen häiriötilanteisiin sekä kestävien

liiketoimintaprosessien hallinta (esim. kiertotalous). Monet pienet yritykset eivät kokeneet tarpeelliseksi tässä vaiheessa parantaa asiakasvuorovaikutusta esimerkiksi chattibottien avulla. Keskisuuret yritykset kokivat kehitettävää kustannusten ja raaka-aineiden optimoinnissa omassa toiminnassaan. Kyselytutkimuksen tulokset tullaan käsittelemään kokonaisuudessaan keväällä 2025 ilmestyvässä ”Seinäjoen seudun digitaalisuusasteen nykytila-analyysissä”. Nykytilan tueksi toteutetaan kevään ja syksyn 2024 aikana myös teknologiakartoitus Seinäjoen seudun yrityksille.

Digivisio tulevaisuudesta

Kokonaisuudessaan havaittiin, että suurimmalla osalla yrityksistä on mielenkiintoa digitaalisten kaksosten käyttöönottoon. Suurimmiksi haasteiksi muodostuu kuitenkin edelläkävijäyritysten ns. suunnannäyttäjien puute alueellisesti ja kansallisesti. Uuden teknologian käyttöönottoa voi vaikeuttaa teknologian uutuusarvo, jolloin mahdollisen investoinnin kokeilukynnys nousee. Keskisuuret yritykset osoittivat tutkimuksessa mielenkiintoa myös XR-teknologioita kohtaan osana liiketoimintaansa (laajennettu todellisuus, virtuaalitodellisuus), lisäksi tietokoneavusteista suunnittelua (CAM) kohtaan oli mielenkiintoa tulevaisuudessa. Potentiaalisina investointi- ja parannuskohteina nähtiin yrityksien toiminnassa IOT (Esineiden internet, verkottuneet laitteet ja anturit) sekä lohkoketjuteknologian (jaetut tietokannat) käyttöönotto ja parantelu. Pienet yritykset osoittivat mielenkiintonsa investoida tulevaisuudessa viestintään ja tiedonhallintaan, tuotekehitykseen sekä markkinoinnin ja myynnin kehitykseen (esim. myynnin automatisointi). Mikroyrityksillä investointitarpeet kohdistuivat pääasiassa toistuvan työn automatisointiin sekä yleisen automaatio- ja digitalisaatiotason nostamiseen. Keskeisintä kaikilla tutkimukseen osallistuneilla oli mielenkiinto kehittää erityisesti yrityksen kyberturvallisuutta.

Yhteenveto

Keskisuuret yritykset:

Kokivat lähtökohtaisesti digitaalisuustason olevan riittämätön tarpeeseen nähden. Yritykset aikovat tulevaisuudessa keskittää kehitystoimenpiteitä etenkin tuotekehitykseen sekä GDPR:n ja asiakashallintajärjestelmien kehittämiseen. Tekoälyä käytettiin myös osana yrityksen toimintoja.

Pienet yritykset:

Verkkomarkkinoinnin hyödyntäminen nähtiin tehokkaana keinona tehostaa yrityksen myyntiä. Datan nopea saatavuus nähtiin kulmakivenä yrityksen toiminnan kannalta sekä päätöksenteon tukijärjestelmät tärkeänä osana yrityksen toimintaprosesseja. Kestävien liiketoimintamallien edistäminen ja kehittäminen nähtiin tärkeänä kehityskohteena yrityksen kilpailukyvyn kannalta. Sen nähtiin tuovan lisäarvoa yrityksen toimintaan.

Mikroyritykset:

Investointihalukkuutta on etenkin tuotantoprosessien kehittämiseen sekä toiminnanohjausjärjestelmien (ERP) parantamiseen. Tällä hetkellä yrityksillä ei ollut käytössä simulointi-, XR-, tietokoneavusteista valmistusta (CAM) eikä materiaalia lisäävää valmistusteknologiaa (3D-tulostus). Datan tallentaminen järjestelmällisesti

päätöksen tekoa varten nähtiin palvelevan yrityksen toimintoja parhaiten.

Kokonaisuutena tulee huomioida tutkimuksen tuloksia katsottaessa, että kohdealue on pieni ja että tutkimuksen otoskoko (11 kpl yrityksiä) on maltillinen. Tulosten todellisuus verrattuna laajempaan otantaan saattaa vääristää tuloksia.

Kestävä digitaalinen kaksoissiirtymä -hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Merja Saari
projektipäällikkö, Kestävä digitaalinen kaksoissiirtymä-hanke
SeAMK

Kirjoittaja toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulussa vastuullisuus- ja kestävyysnäkökulmien edistäjänä ”Kestävät ruokaratkaisut”-kehitystiimissä.

Lähteet

Käyttöopas Pk-yrityksen määritelmä—Publications Office of the EU. (2015.). Noudettu 27. maaliskuuta 2024, osoitteesta https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/79c0ce87-f4dc-11e6-8a35-01aa75ed71a1